

«Tasdiqlayman»

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

R.G'. Jumayev

2024 y

2.03. «KONTENTNI BOSHQARISH TIZIMLARI (CMS)»
FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi: 500000 –Tabiiy fanlar, matematika va statistika

Ta'lim sohasi: 540000- Matematika va statistika

Ta'lim yo'nalishi : 60540200- Amaliy matematika (sohalar bo'yicha)

	Modul/ FAN SILLABUSI Axborot texnologiyalari fakulteti 60540200- Amaliy matematika (sohalar bo'yicha)	
--	--	---

Fan nomi:	Kontentni boshqarish tizimlari(CMS)
Fan turi:	Tanlov fan
Fan kodi:	TF2104
Yil:	2024-2025
Semestr:	7
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	30
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	60
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarni veb saytlarni yaratish va boshqarish uchun asosiy vositalar va usullar bilan tanishish Talabalarga tajriba olish va o'zlarining veb-saytlarini tuzish uchun kerak bo'lgan amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish imkonini berish CMS tizimlar bilan ishlash vaqtida kelib chiqadigan muammolarni hal qilishda yordam beradigan usullar va vositalarni o'rganish

Fanni o'zlashtirish uchun zarur bosh'ang'ich bilimlar	
1.	Informatika
2.	Kompyuter tarmoqlari (KT1105)
3.	Axborot xavfsizligi asoslari (AXAB205)

Ta'lim natijalari (TN)	
<i>Bilimlar jihatidan:</i>	
TN1	Talabalar CMS nima ekanini, uning asosiy maqsadini va qanday ishlashini tushunadi
TN2	Talaba CMS tizimlari yordamida sayt qurishning asosiy tushunchalaridan vofiq bo'ladi, shu jumladan content, plaginlar,

	mavzular va baholash uchun avtomatlashtirilgan vositalar
TN3	Multimedia darsliklar: Video, audio va animatsiya orqali ma'umot berish
<i>Ko'nikmalar jihatidan:</i>	
TN5	Raqamli ta'lim texnologiyalari bo'yicha tushunchaga ega bo'lish, ta'limni boshqarish tizimi tushunchalari shakllantiriladi
TN6	Yuqori samaradorlikka ega, ommaviy CMS lardan foydalanish bo'yicha bilimlarga ega bo'ladi
TN7	Web-ilovalar yaratish, web-sayt dizaynini yaxshilash, dasturlash borasida amaliy tajribalar shakllantiriladi
TN8	O'zbekistonda qo'llanilayotgan CMS texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmalariga ega bo'ladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	CMS(Kontentni boshqarish tizimi) haqida
M2	CMSning ishlash prinsipi
M3	Joomla platformasi haqida umumiy ma'lumot
M4	Joomlani o'rnatish va unda content bilan ishlash
M5	Joomla orqali veb saytni yaratish
M6	Joomla yordamida tavsiya etilgan tarkibni yaratish
M7	Joomlada zahira husxalari bilan ishlash hamda ishlashni osonlashtiruvchi standart amallar
M8	Wordpress haqida umumiy ma'lumot va uni o'rnatish jarayoni
M9	Wordpressda content bilan ishlash
M10	Wordpressda web -sayt dizayni bilan ishlash
M11	Drupal platformasi, uni o'rnatish va web sahifa yaratish
M12	1C-bitrix platformasi va uni o'rnatish
M13	1C-bitrixning qoshimcha xususiyatlari, content bilan ishlash
M14	HTML sahifalarni yaratish, unda ro'yxatlar bilan ishlash
M15	HTMLda sahifalar orasida giperhavolalar yaratish va jadvallar bilan ishlash
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A1	CMSning asosiy komponentlari. Kontent turlari(maqolalar, sahifalar, media). Mashhur CMS tizimlarini tanitish: Wordpress, Drupal, Joomla va boshqalar
A2	CMS tanlash, CMSni yuklab olish va CMSni o'rnatish. Wordpress, Drupal, Joomla va boshqa tizimlarni solishtirish.
A3	Joomla rasmiy saytidan yuklab olish. Yuklab olingan fayllarni hostingga yuklash. MySQL bazasini yaratish. Brauzer yordamida o'rnatish jarayonini boshlash va kerakli ma'lumotlarni kiritish

A4	Joomlani o'rnatish. Hostingga fayllarni yuklash. MySQL bazasini yaratish, Brauzerda o'rnatishni boshlash
A5	Bilimlarni namoyish qilish modellari: ishlab chiqarish modeli
A6	Joomlada sahifalar va maqolalar, Menyular, Dizayn, Kengaytmalar va saytning konfiguratsiyasi
A7	Akeba Backup orqali zahira husxalarni yaratish, zahira husxalarini tiklash. Jomlada ishlashni osonlashtiruvchi standart amallar.
A8	Wordpressni o'rnatish jarayoni. Hosting va domen. Fayllarni hostingga yuklash. Baza ma'lumotlarni kiritish.
A9	Kontentning ahamiyati. Kontent bilan ishlash xususiyatlari. Multimedia fayllar Shablonlarni o'rnatish va sozlash
A10	Wordpress sahifalarini va maqolalarini yaratish, kategoriyalar va teglarni qo'shish, Kustomayzir orqali tuzatish.
A11	Drupalni yuklab olish va serverga o'rnatish. Tizim sozlamalari. Mavzu o'rnatish. Modullar bilan ishlash
A12	1C-bitrix saytidan kerakli versiyani yuklab olish va FTP yoki C Panel orqali serverga o'rnatish. Ma'lumotlar bazasini sozlash. Tizim sozlamalari. Administrator panli bilan tanishtirish.
A13	1C-bitrixda Vizual kompozitor yordamida sahifalarni tahrirlash
A14	HTML hujjatining strukturasi. Asosiy HTML teglari. Ro'yxatlar, ro'yxatlarning rahgini, shriftini, orasidagi faosilani va markerlarni sozlash
A15	Boshqa veb-sahifaga yo'naltiruvchi havola yaratish. Joriy sahifa ichidagi havola. Yangi ikkonnada havola ochish. E-pochta havolasi
Mustaqil ta'lim (MT)	
1.	WordPress va Joomla3 Drupal. Ularning xususiyatlari, imkoniyatlari va sayt turlariga mosligi bo'yicha salishtirish
2.	CMS tizimlarini kengaytirish: Plaginar, modular va kontentlarni haqida tahlil.
3.	Veb saytni optimallashtirish: CMS tizimlarida SEO qo'llab-quvvatlovchi kengaytmalar va usullar
4.	CMS xavfsizligi: eng yaxshi amaliyotlar va xavfsizlik qo'llab-quvvatlovchi kengaytmalar
5.	Mobil moslashuvchanlik: CMS-lar uchun responsive dizayn va mobil optimallashtirilgan plaginarlar
6.	Electron tijorat: CMS-larda electron tijorat yechimlari(Misol uchun WooCommerce WordPress uchun)
7.	Dinamik kontent: Foydalanuvchilarning harakatlariga asosan kontentni

	o'zgartirish imkoniyatlari
8.	CMS-lar uchun Mehrchanlik: Polylang. WPML kabi ko'plab tillarni qo'llab-quvvatlovchi kengaytmalar
9.	Multimedia kontenti: Audio va video, interaktiv elementlarni CMSlarda integratsiya qilish
10.	Foydalanuvchi roli va huquqlari. Foydalanuvchi roli va huquqlarini boshqarish tizmlari
11.	CMSlar va ijtimoiy tarmoqlar: Ijtimoiy tarmoqlar integratsiyasi va avtomatik postlash.
12.	Kontent strategiyasi: CMS lar yordamida content yaratish, tahlil qilish va optimallashtirish
13.	Yaratish va tiklash: Saytning zahira husxasini yaratish va tiklashning eng yaxshi usullari
14.	Headless CMS-lar: Headless CMS-lar nima va uni qachon ishlatish kerakligi
15.	CMSlar va SI: Sun'iy intellektni qo'llab quvvatlovchi plaginarlar va ularning imkoniyati.

Mustaqil ta'lim (MT)		
1	Seminar va amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish	20 soat
2	Swot tahlil	10 soat
3	Mavzularga doir test tuzish	10 soat
4	Videorolik tayyorlash	10 soat
5	Loyiha metodi	10 soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	Колісниченко Д.Н. Joomla3.0. Руководство пользователя.-М: ООО "И.Д.Вильямс", 2013-256с. ISBN.978-5-8459-1764-2(рус)
2.	Грачев А. Создаём свой сайт на WordPress быстро и легко и бесплатно. Работа с CMS WordPress3-СПБ: Питер, 2011-288с
Qo'shimcha adabiyotlar	
3	Бен Фрейн. HTML5 и CSS3. Разработка сайтов для любых браузеров и устройств-СПБ. Питер, 2014,-304с
4	Н.И.Ешанкулов. CMS tizimlar. Darslik. Kamolot nashriyoti, 2023. - 136 b.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatgichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

A) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni aniq va to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturidoinasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajatgan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa;

b) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lish;
- fandagi mavzularni top doiraga yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa;

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	G.S.Turdieva, Amaliy matematika va dasturlash texnologiyalari kafedrasida dotsenti
E-mail:	g.s.turdieva@buxdu.uz
Tashkilot:	Buxoro davlat universiteti, Amaliy matematika va dasturlash texnologiyalari kafedrasida
Taqrizchilar:	O.K.Saliyeva – BuxMTI “Texnologik jarayonlarni boshqarishning axborot-kommunikatsiya tizimlari” kafedrasida dotsenti, t.f.n J. Jumayev - (BuxDU) «Amaliy matematika va dasturlash texnologiyalari» kafedrasida dotsenti.

Mazkur sillabus Universitet o'quv-uslubiy kengashining 2024 yil _____ dagi

№ ___-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus “Amaliy matematika va dasturlash texnologiyalari” kafedrasining 2024 yil 19.06 dagi № 42 -sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy departament boshlig'i:

M.A.Tursunov

Fakultet dekani:

H.I.Eshankulov

Kafedra mudiri:

O.I.Jalolov

Tuzuvchi:

G.S.Turdieva